

OKVIRNI PLAN RADA EKO FORUMA ZA 2021. GODINU

1. Pandemija COVID-19 i ograničenja nametnuta u cilju zaštite zdravlja uslovljavaju i ograničavaju djelovanje našeg udruženja. U novim uslovima neophodno je da se iskoriste sve raspoložive mogućnosti da se realiziraju aktivnosti korištenjem informacionih tehnologija, te traženjem alternativnih načina djelovanja.
2. Tokom 2021. godine nastavlja se realizacija ranije započetih i novih projekata, kao što su:
 - Projekat "Eko HUB Zenica" u okviru projekta "Misli o prirodi!" koji finansira Švedska a realizira CPCD
 - Projekat zagovaračka kampanja "Uspostavljanje zaštićenih područja na području grada Zenice" u okviru projekta "Misli o prirodi!" koji finansira Švedska a realizira CPCD, sa partnerima "Eko Tvrtkovac" i "Savez izviđača grada Zenice"
 - Projekat "Podrška radu postojećih nacionalnih mreža/saveza Organizacija civilnog društva, OCD (Koalicije 27 u BiH i Srbiji)" koji finansira WWF Adria
3. Uz podršku OSCE na jačanju kapaciteta našeg udruženja, povećan je kvalitet rada EF, unošenjem novina kako u organizacionom i kadrovskom smislu tako i podizanju nivoa znanja i osposobljenosti članova za kvalitetan rad. Očekujemo nastavak te saradnje i ovakvih aktivnosti. Potrebno je napomenuti da imamo problem motivirati članove na potrebu obuke i usvajanja novih znanja, tako da je relativno skroman odziv na ovakva predavanja. Iako na papiru imamo veliki broj članova (blizu 400) broj onih koji su spremni da se aktivnije uključe je vrlo skroman i to ostaje jedan od glavnih zadataka ubuduće – mobilizacija članova na aktivnije učešće u radu udruženja.
4. S obzirom da je i dalje gorući problem zaštite okoliša u Zenici rad postrojenja ArcelorMittal Zenica i kašnjenje u realizaciji njihovih ekoloških projekata, u narednom periodu biće potrebno aktivno uključivanje u proces obnove okolinske dozvole, i nastojanje da se novom dozvolom obuhvati kompletan tehnološki proces koji predstavlja nerazdvojnu cjelinu. U tom procesu važna je uloga FMOIT i federalne inspekcije, s kojima ćemo morati imati intenzivnu saradnju i dijalog do i nakon izdavanja nove dozvole. Posebno su značajni pogoni:
 - Postrojenje nove plinske toplane (koja će se tokom zimskog perioda koristiti djelimično za grijanje grada, a cijelu godinu i prvenstveno za tehnološke potrebe metalurške proizvodnje)
 - Postrojenje koksare u koju u prethodnom periodu nije bilo značajnih ulaganja, nisu izvršene planirane studije utjecaja koksare na okoliš, niti ima planova da se više ulaže u ovo postrojenje koje ispušta neutvrđene količine kancerogenih polutanata
 - Postrojenje BOF čeličane, na kojoj projekat sekundarnog otprašivanja, navodno završen i obilježen proslavom u septembru 2020, nije okončan i nije dao očekivane rezultate
 - Postrojenje aglomeracije, na koje su instalirani hibridni filteri, ali i dalje se koristi sinter mašina 4 koja nije spojena na nove filtere i čije se gašenje najavljuje ali stalno odgađa

- Industrijska deponija Rača i ilegalna deponija 1,5 miliona tona troske u krugu fabrike, za koje nema okolinske dozvole, a čije je vlasništvo predmet sudskog spora između kompanije i grada
 - Tretman otpadnih voda i njihovo odvajanje od gradske kanalizacije, što je trebalo davno započeti, ali se nedopustivo čeka završetak radova na gradskom kolektoru.
5. Nakon lošeg iskustva sa izostankom bilo kakve komunikacije i saradnje s Vladom ZDK i njenim Ministarstvom za prostorno uređenje, promet, komunikacije i zaštitu okoline, potrebno je pokušati uspostaviti saradnju i podići je na nivo koji diktira stanje zaštite okoliša u ZDK. Nedostatak kooperativnosti i odgovornosti resornog ministarstva pokušaćemo riješiti sporazumom s Vladom ZDK. U tom smislu je potrebno i intenzivirati obaveze na kompletiranju Registra zagađivača, sa ažuriranim i vjerodostojnim podacima koje treba unijeti. Takođe je veliki posao vratiti iz mrtvih KEAP ZDK koji važi do 2025. g. ali niko ne prati njegovu realizaciju. Veliki broj projekata planiranih KEAP-om kasni s realizacijom ili nema napretka. Nastojaćemo promijeniti praksu raspodjele namjenskih sredstava iz fonda za zaštitu okoliša ZDK na način da se promijene kriteriji za raspodjelu sredstava, poveća transparentnost utroška i uvede obaveza izvještavanja o utrošku sredstava. Milionska sredstva se svake godine utroše na predizborne kampanje kroz raspodjelu malih grantova sportskim, kulturnoumjetničkim i estradnim udruženjima koja uglavnom čiste divlje deponije i obale rijeka. Zaštita okoliša nije samo sakupljanje smeća, to obuhvata puno više aktivnosti na zaštiti zraka, vode, tla, prirode i ljudskog zdravlja.
 6. U narednom periodu namjeravamo istrajati s kampanjom za odustajanje od izgradnje HE Janjići, kako prema gradskom vijeću, tako i prema JP Elektroprivreda BiH i bankama koje kreditiraju ovaj ekološki neprihvatljiv projekat.
 7. Nastavit ćemo s pripremom i slanjem aplikacija za projekte na raspisane pozive, samostalno ili u saradnji s drugim organizacijama. Pri tome treba voditi računa da ulazimo samo u projekte koji nas neće odvući od glavnih ciljeva udruženja, jer obezbjeđenjem statusa Arhus centra to sebi možemo priuštiti, za razliku od ranijih perioda kad smo zbog preživljavanja morali učestvovati i u projektima koji su daleko od naših ciljeva i rješavanja naših problema.
 8. Namjeravamo i dalje jačati Arhus centar kao instrument za učešće javnosti u odlučivanju o okolišu, ali i kao sredstvo za ostvarivanje vizije, misije i postavljenih ciljeva u Strateškom planu koji smo razvili uz podršku Misije OSCE u BiH.

U Zenici, 14.04.2021.g.

predsjednik udruženja Eko forum Zenica
Zlatan Alibegović